

noviny

precheza

prosinec 2023 | číslo 6 | www.precheza.cz

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

už je tady opět konec roku, a tak nastal ten pravý čas na krátké ohlédnutí. Jestli se dá tento rok nějak stručně charakterizovat, tak to byl rok boje za každou prodanou tunu, rok boje za každou vydělanou korunu. Byl to také rok obrovských změn na trhu titanové běloby.

Foto: archiv PRECHEZA

Letos poprvé Čína disponuje více než polovinou světových kapacit výroby titanové běloby a letos se také poprvé stala čínská firma jejím největším světovým výrobcem. A aby toho nebylo málo, tak v Číně se stále staví další a další nové fabriky přesto, že spotřeba i díky realitní krizi v Číně klesá. Výsledkem je stále se navyšující export. Nejenže čínští výrobci totálně ovládli asijský trh, ale levná čínská běloba se valí dále do Evropy a Ameriky. To vše se děje v době, kdy jsme se ještě nestáli vzpamatovat z energetické krize

a spotřeba titanové běloby zůstává stále nízká. Bohužel nic nenasvědčuje tomu, že by se situace v blízké budoucnosti měla změnit. Evropští výrobci hlásí ztráty, omezují výrobu, a dokonce i zavírají výrobní provozy. A jak jsme si vedli my? Při té vši hrůze docela dobře. Také my jsme museli omezovat výrobu, ale ne tak, jako konkurence. Celková výroba titanové běloby bude sice nižší než vloni, ale za to očekáváme vyšší prodeje. U červení se nepodařilo nahradit prodeje do Ruska, a tak prodáváme více zelené

skalice. Výsledek hospodaření bude sice pravděpodobně kladný, ale bohužel nízký. A co nás čeká v příštím roce? Především po třech letech zase velká zarážka a snad už konečně i stabilizace trhu. Máme za sebou hodně složité období, a proto vám přeji klidné prožití vánočních svátků, hodně štěstí a zdraví v novém roce. Těším se na spolupráci s vámi i v roce 2024.

Ivo Hanáček
Generální ředitel

Foto: Amie Spratt on Unsplash

Milí čtenáři, milé čtenářky.

Připravili jsme pro vás poslední letošní vydání našich Novin Precheza.

„Mrazivý prosinec, mnoho sněhu, žízňivý roček bude v běhu“, říká jedna z mnoha vánočních pranostik. Naši předci věřili tomu, že prosincové počasí napoví, jaká úroda chmele a vína bude v následujícím roce. Ale po zkušenostech z posledních let, kdy je počasí opravdu nevyzpytatelné, kdo ví, co bude. Necháme se překvapit příštím rokem. A co vás překvapí v závěrečném letošním novinovém čísle? Třeba co jsme vylepšili v provozech nebo jaké jsou nové příležitosti pro naše speciální výrobky. Jak je to vlastně s kouřením na pracovišti? Jaké pracovní jubileum slaví naši reportéři Lenka a Marek?

Za celou redakční skupinu vám přeji krásné, klidné a pohodové Vánoce, a ať už je počasí v prosinci jakékoli, přejeme do příštího roku hodně štěstí, zdraví a navzdory pranostice i hojnost piva a vína.

Alena Okáčová

ŠŤASTNÝ 2024 NOVÝ ROK

Radostné prožití vánočních svátků
a úspěšné vykročení do nového roku 2024.

PRECHEZA

Ilustrace: INGIIMAGE

Anketa

MIKULÁŠ V PRECHEZE

V úterý 5. prosince přišel navštívit naši jídelnu Mikuláš v doprovodu andělů a čertů. Andílci rozdali dětem vdolky, zazpívali jsme si všichni společně vánoční písničky a potom začal Mikuláš rozdávat hodným dětem dárečky.

Zeptala jsem se dětí, jak se jim Mikuláš líbil, co mu zazpívaly a jestli se bály čertů.

V minianketě přináším pár (někdy velmi stručných) odpovědí.

Po rozdání dárečků byly pro děti připraveny tvořivé dílničky, hod míčkem do tlamy čerta, skákání v pytli i velmi oblíbené malování na obličej. Andělé, čerti i Mikuláš dětem pomáhaly, naše kuchyně jim připravila občerstvení (vdolky, párek v rohlíku). Všem, kteří se na organizaci podíleli patří velké poděkování.

Dana Lehnertová

Bořek

Markétka

Anička

Eliška

Sebík

Vláďa

Timinka

Bořek – Na otázku, jak se mu líbil Mikuláš odpověděl „dobře“ a jestli se bál čertů „trochu“.

Markétka – Mikuláš zazpívala „Vlaštovičko let“, čertů se nebojí a moc se jí líbilo vyrábět andělíčky.

Anička – Ano, Mikuláš se mi moc líbil. Čertů jsem se bála a vlastně nebála (to je můj překlad, jelikož Anička na tuto otázku jen napřed hlavou pokynula, že ano a vzápětí hlavou zakroutila, že se vlastně nebála).

Eliška a Sebík – moc se jim líbilo, tvořili, skákali v pytli, Mikuláš zazpíval. Sebík se přiznal, že zlobil, a tak ho čert sbalil a odnesl. Naštěstí ho potom vrátil a Sebík přiznal, že měl z toho málem infarkt.

Timinka – Mikuláš se jí moc líbil, zazpívala mu „Skákal pes“ a čertů se nebála. Moc se jí líbí házení tenisáků do tlamy čerta.

Vláďa – za odměnu od Mikuláše mu zazpíval písničku „Na Vánoce dlouhý noc“ (a musím podotknout, že moc pěkně a úplně celou), čertů se nebál, protože už měl letos jedny za sebou a vyřadil se ve skákání v pytli a moc pěkně si nechal malovat obličej.

Výroba

Regulace výkonu čerpadel a míchadel

V letošním roce postupně probíhala realizace investiční akce zaměřená na snížení spotřeby elektrické energie na provozu titanové běloby.

Cestou ke snížení energetické náročnosti bylo nahrazení čerpadel pro čerpání suspenze v uzlu MOFI09, jejichž účinnost byla vzhledem ke své konstrukci na nízké úrovni, novými hospodárnějšími čerpadly. Konkrétně se jednalo o čerpadla pracující v nepřetržitém provozu na pozicích 9205A a B. Ta jsou určena k čerpání upravené nepromyté rutilové suspenze do nasávacích van 9301A nebo B. Čerpadlo 9306B nahradilo dvojici čerpadel 9306C a D, sloužící k čerpání upravené promyté rutilové suspenze v cirkulaci nebo k dalšímu zpracování. Pouhá náhrada čerpadel by ovšem nebyla kompletní bez možnosti regulace jejich výkonu. U předešlých akcí podobného ražení jsme si ověřili fakt, že změna pří-

konu u odstředivých strojů jde s třetí mocninou se změnou otáček, tzn. se snížením otáček o 20 % (40 x 50 Hz) je příkon cca poloviční. Proto i tady přišly na řadu tolik oblíbené frekvenční měniče. Díky regulaci nyní účelně využíváme výkon čerpadel podle aktuální

potřeby v různých fázích technologie. Podobné vylepšení bylo provedeno také u míchadel rozplavovacích nádrží na poz. 5104, 5171, 5371 a 9305A a B. Zde byla nutná i výměna pohonů míchadel pro možnost připojení FM. Nyní využíváme vyšší otáčky míchadel pou-

ze ve chvílích, kdy je skutečně nutné obsah nádrže intenzivně míchat. Díky realizaci této akce se povedlo optimalizovat spotřebu elektrické energie, která byla dosud zbytečně mařena neřízeným mícháním suspenze v rozplavovacích nádržích společně s čerpáním

suspenze málo účinnými čerpadly. Na celkové spotřebě el. energie v našem závodě se tyto změny příliš neprojeví, nicméně je to akce ekonomicky návratná. To znamená, že investice do hospodárnějších zařízení jsou jistým krokem kupředu.

David Burget

Komerční úsek

Nové příležitosti pro naše „speciální“ výrobky

Situace na trhu s anorganickými pigmenty se poměrně dramaticky mění. Po četných fúzích a existenčních problémech některých velkých výrobců začíná růst nejistota spotřebitelů, kteří používají ve svých výrobcích speciální druhy pigmentů. Zde se otvírá jedinečný prostor pro malé flexibilní výrobce, jež drží širší výrobní know-how a jsou zárukou jistoty existence, potažmo dodávek v budoucnosti. A jaké varianty z oblasti TiO₂ jsou trhem aktuálně vyžadovány a jaký je stav naší připravenosti v Precheze přibližuje tento článek.

Pigmentové TiO₂ se díky silné asijské konkurenci stává komoditou zejména v druzích pro nátěrové hmoty a plasty, kde je prioritou objem a nízká cena než specifické vlastnosti výrobků. Trh je ale naštěstí (zejména pro nás) otevřen specialitám, které jsou produkovány v menší míře, ale s vyšší přidanou hodnotou. Takto jsou poptávány například pigmentové druhy bez organické povrchové úpravy či druhy upravené organickou povrchovou úpravou, která musí být v souladu s řadou současných legislativních požadavků.

V případě druhů bez organické úpravy se tradičně jedná o neupravené rutily pro kosmetiku s vysokou chemickou i mikrobiologickou čistotou. Takto byl už v roce 2019 uveden na trh náš výrobek PRETOX R200C, který se po zdlouhavých validačních procesech u zákazníků nyní dostává do slibných objemů z pohledu výroby i prodeje. Podobně je tomu u nepigmentového druhu PRETIOX NRK30, který je prodáván jako vstupní surovina pro výrobu UV absorbérů společností, které si realizují vlastní povrchové úpravy pro své, na trhu již zavedené, výrobky. V největší míře se jedná o opalovací krémy s vyšším SPF faktorem či technické UV absorbéry pro speciální vlákna či plasty.

Nalezení nového vhodného aditiva na povrchovou úpravu, případně nahrazení stávajícího, není snadným procesem, a to hlavně kvůli neustálé se zpřísňující a nesjednocené legislativě. Uvedme si to na příkladu pigmentu určeného do potravinových obalů. Složení tohoto pigmentu, včetně jednotlivých přídatných látek, musí v rámci Evropské

Unie splňovat požadavky směrnice EU č. 10/2021, v USA nařízení FDA (kapitola 21 oddíl 174-176) a v Jižní Americe nařízení MERCOSUR (RES. N° 39/19). Najít aditivum, které by bylo v souladu s předpisy zemí, do kterých vyvážíme naše produkty, a současně splňovalo specifické požadavky výroby, je doslova detektivní práce. Toto nové aditivum musí zejména fungovat i jako intenzifikátor mletí, aby nedošlo k poklesu výkonu výroby a současně nesmí ovlivňovat optické parametry koncového výrobku. Samostatnou kapitolou jsou další provozní omezení, která se týkají zvláště vhodného způsobu dávkování. Momentálně máme vytipována aditiva dvě, se kterými proběhly již i provozní testy na mikronizovaném materiálu PRETIOX RGU a PRETIOX RGZW a pigmenty jsou nyní na vyhodnocení u spolupracujících zákazníků. Mimo to jsme provedli i testy na neupraveném zboží, rutilech PRETIOX R200M, PRETIOX R200H i anatasu PRETIOX AV01SF. Vzorky jsou momentálně v hodnocení našich laboratoří.

Vraťme se ale ke specialitám pro kosmetiku. S jedním z významných distributorů v kosmetice jsme v letošním roce rozběhli společný projekt upraveného rutilového druhu pro kosmetiku. Laboratorně máme připraveny varianty speciálně navržených povrchových úprav na vysoce čistém rutilovém kalcinátu. Tyto vzorky aktuálně směřují na hodnocení zákazníků v Asii, Evropě i USA, předpoklad názvu nového výrobku pro kosmetiku je PRETIOX RGC. Alternativou pro tento upravený druh mohou být i aplikace vláknařského průmyslu, kde je nutno zaměnit kalcinát za

Příklad aplikace balotiny, profilované vodorovné dopravní značení.

anatasový AV01 či AV03. Ostatně první varianty už existují, zatím bez povrchové úpravy a jedná se o dvojici výrobků pro vlákna vyráběná masterbatchovým způsobem, po dvouletém externím testování budou ještě do konce letošního roku projednány výrobkové specifikace dvou nových výrobků – mletého anatasu PRETIOX AV01P s hydrofobní

úpravou a mikronizovaného anatasu PRETIOX AV03P.

V rámci nadstandardních specifikací se připravujeme na rozvoj technického anatasu PRETIOX AV01SF pro nepigmentové užití. Díky vysoké fázové i chemické čistotě se nám podařilo s velmi zajímavými objemy vstoupit do segmentu výroby balotiny. První dodávky

šly i k zákazníkům vyrábějícím speciální keramiku a sklo. Dlouhodobě komunikujeme kvalitu s výrobcí svářecích elektrod a i s výrobcí bateriových systémů. V rámci výroby disperzí jednáme s velkým středoevropským výrobcem papíroviny o možných dodávkách rutilové suspenze PRETIOX RGSL, což by mohl být kampaňovitě vyráběný druh i pro segment nátěrových hmot či stavebnictví. Expedice jsou uvažovány zejména v autocisternách.

Za posledních několik let se nám hlavně díky aktivitám v kosmetickém průmyslu podařilo navázat četné obchodní kontakty. Za poslední půlrok jsme pak prověřili všechna zákoutí průmyslových výroby a ze všech sil se snažili najít skulinu pro umístění našeho neupraveného zboží, to, zdali se nám to podařilo, poodhalí až průběh příštího roku. Nutno podotknout, že díky zázemí vlastního výzkumu, Polo-provozu a aktivnímu přístupu kolegů z jednotlivých provozů se nám obecně daří poměrně rychle reagovat na potřeby trhu. Co nás ale čeká, je rychlá realizace investic, které zajistí výrobu představených novinek v dostatečném množství i kvalitě.

Jan Příkryl

PRETIOX	aplikace	popis
R200C	Pigmentace kosmetických výrobků	Vysoce čistý neupravený rutil
RGC	Pigmentace kosmetických výrobků	Vysoce čistý povrchově upravený rutil
NRK30	Nepigmentové použití v oblasti kosmetiky, určeno pro nanášení povrchových úprav	Prekursor pro výrobu UV absorbérů
AV01P	Koncentráty pro vláknařský průmysl	Technická vlákna
AV03P	Koncentráty pro vláknařský průmysl	Jemná vlákna, hedvábí
RGSL	Papír, nátěrové hmoty, stavebnictví	Vysoce koncentrovaná rutilová disperze

Bezpečnost práce a systémy řízení

Kouření na pracovišti a „diskriminace“ kuřáků

Tímto příspěvkem bych chtěl poukázat na škodlivost kouření cigaret, zároveň bych upřesnil užívání tabákových výrobků na pracovišti s upozorněním na úskalí nekuřáků s touto problematikou spojené, a to nejen na pracovišti.

Listina základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, zaručuje bez rozdílu všem občanům základní práva a svobodu. Jejich uplatňování však nesmí omezovat práva a svobody jiných občanů, proto Listina dává možnost, aby zákonem byly stanoveny meze těchto práv a svobod. Pokud

jde o kouření, tak jsou obsaženy především v zákoně č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který nabyl účinnosti dnem 31. 5. 2017 a v zákoně č. 262/2006 Sb., v platném znění (Zákoník práce). Oba zákony vycházejí z těch ustanovení Listiny základních práv a svobod, podle

nichž má každý občan právo na ochranu zdraví a na příznivé životní prostředí. Zákon č. 65/2017 Sb. v platném znění považuje kouření za zvláštní druh toxikomanie, který škodlivě působí na zdraví nejen samotných kuřáků, ale i nekuřáků, kteří jsou bezprostředně účinkům kouření vystaveni. Proto také ukládá všem orgánům a organizacím, včetně zaměstnavatelů, povinnost chránit občany i společnost před škodlivými vlivy kouření. Za tím účelem připouští i omezující opatření.

Můžeme konstatovat, že zaměstnavatel je oprávněn vyhlásit zákaz kouření ve všech prostorách zaměstnavatele. Není přitom povinen zřizovat kuřárny nebo kuřácké koutky.

Tento zákon vysloveně zakazuje kouřit

- a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
- b) v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
- c) na nástupišti, v přístřešku a čekárně veřejné dopravy,
- d) v dopravním prostředku veřejné dopravy,
- e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření v uzavřeném psychiatrickém oddělení nebo v jiném zařízení pro léčbu závislostí,
- f) ve škole a školském zařízení,
- g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení,

- kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,
- h) v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let,
- i) ve vnitřním prostoru všech typů sportovišť,
- j) ve vnitřním zábavním prostoru, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala, a dále v jiném vnitřním prostoru po dobu pořádání kulturní a taneční akce,
- k) ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb, s výjimkou užívání vodních dýmek,
- l) v prostoru zoologické zahrady, s výjimkou vnějších prostor, které provozovatel zoologické zahrady ke kouření vyhradí.

Zakazuje se používat elektronické cigarety v místech uvedených v odstavci 1 písm. a) až j), s výjimkou prostor, na které se zákaz kouření nevztahuje.

Zákon č. 65/2017 Sb. v § 10 říká, že pokud vlastník veřejnosti volně přístupného vnitřního prostoru, provozovatel mezinárodního letiště nebo poskytovatel zdravotních služeb zřídí stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření, je povinen mimo jiné zabránit pronikání kouře do vnitřních prostor, kde je tímto zákonem zakázáno kouření a označit prostor u vstupu viditelnou grafickou značkou „Kouření povoleno“, viditelným textem zákazu vstupu osobám mladším 18 let a zajistit, aby se v tomto prostoru nezdržovaly mladší 18 let.

Problematickou kouření řeší i Zákoník práce, který v ustanovení § 106 odst. 4 písm. e) zaměstnancům stanoví povinnost nekouřit na pracovištích, kde pracují také nekuřáci. Z této zákonné povinnosti nejsou stanoveny žádné výjimky. Pracuje-li tedy na jednom pracovišti (v kanceláři, na velině, v hale, v dílně, atd.) několik nekuřáků a jeden kuřák či naopak několik kuřáků a jeden nekuřák, nelze řešit situaci např. dohodou, že kouření bude tolerováno. Na tomto místě platí automaticky zákaz kouření!! Zaměstnavatel má nadále

právo stanovit zákaz kouření na určitých pracovištích nebo dokonce v celé společnosti, a to v rámci opatření, které přijímá s cílem předcházet rizikům a odstraňovat je (Zákoník práce § 102). Kouření na pracovištích je rizikem, jak pro zaměstnance, který zároveň kouří i obsluhuje zařízení, tak i pro nekuřáky, kteří jsou nuceni vdechovat nikotinový kouř proti své vůli. Porušení zákazu kouření na pracovištích se posuzuje jako porušení pracovní kázně a lze za něj, za zákonem stanovených podmínek, dát i výpověď.

Můžeme konstatovat, že zaměstnavatel je oprávněn vyhlásit zákaz kouření ve všech prostorách zaměstnavatele. Není přitom povinen zřizovat kuřárny nebo kuřácké koutky.

V současnosti platné Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ani předcházející Nařízení vlády č. 178/2001 Sb. pojem kuřárna neznají. V Precheze a.s. je stanoven zákaz kouření mimo vyhrazené prostory, které jsou označeny dle právních předpi-

sů a v souladu s vnitřním předpisem. V současné době máme takto označených prostor celkem 33. Zákaz kouření platí i pro osoby, které se zdržují v našem areálu s vědomím vedoucího pracoviště a přiměřeně i na zaměstnance právnických a podnikajících osob působících v našem areálu.

Kouření cigaret způsobuje vážná onemocnění. Každého z nás asi napadnou klasické nemoci – srdeční infarkt, mozková příhoda, chronické onemocnění plic, různé druhy rakoviny, z toho nejčastěji rakovina plic, hrtanu, jícnu, ale i nádory ledvin, močového měchýře či děložního čípku. Primářka MUDr. Marie Černochová z Nemocnice AGEL Valašského Meziříčí (ambulace pro odvykání kouření) uvádí, že v České republice se kouření spolupodílí na vzniku jedné třetiny nádorů, které se objeví a kouření zdvojnásobuje riziko i vzniku cukrovky. Paní primářka zastává zcela správný názor, že nejlépe je nekouřit vůbec nebo přestat co nejdříve, protože u cigaret neexistuje žádná bezpečná dávka, je to látka pro tělo cizí.

V občanském životě by měl výše uvedený zákon (č. 65/2017 Sb.) nekuřákovi pomoci, ale sami víme, že ne ve všech situacích je nekuřák chráněn. Pasivní kouření, známé jako tabákový kouř v prostředí, je kombinace kouře ze zapáleného konce cigarety s kouřem, který vydechuje kuřák. Světové zdravotnické organizace zjistily, že pasivní kouření u dospělé nekuřácké populace způsobuje onemocnění, jakými jsou rakovina plic a srdeční onemocnění, a kromě toho i zdravotní problémy u dětí, například astma, respirační infekce, kašel, dušnost, zánět středního ucha i syndrom náhlého úmrtí kojenice. **Většina chápe, že kouření škodí zdraví a je správné, že stoupá jeho společenská nepřijatelnost, ale někteří jedinci dokonce tvrdí, že tento zákon omezuje osobní svobodu. Tím je myšlena svoboda kuřáka, ale co svoboda nekuřáka?** Ten může v přítomnosti aktivního kuřáka jen odejít. Je to sice jeho svobodné rozhodnutí, ale svým způsobem neměl jinou možnost výběru. Myslím si, že protikuřácký zákon, jak je často takto titulován,

tak zcela nad problematikou kouření nezvítěl. Zejména v restauracích a v podobných zařízeních se kuřáci přemístili na předzahrádky, kde pro nekuřáky, kteří nechtěli být obtěžováni kouřem, nezbylo místo. Takže pro nekuřáka je za pěkného počasí posezení v předzahrádce zapovězeno. Stejně tak nejsou nekuřáci chráněni například při bydlení v panelovém domě. Pokud má někdo „šťěstí“ na sousedy kuřáky, kteří se rozhodnout vychutnat si příjemné okamžiky s cigaretou na balkóně, tak nekuřákům nezbyvá nic jiného než pozavírat všechna okna, aby se jim cigaretový kouř nedostal do bytu. Stejně tak nemůže podle své potřeby větrat nebo trávit chvíle na balkóně bez přítomnosti nikotinového zápachu. Co tyto lidé mohou dělat? Čekat na chvíli bez kouře nebo se „svobodně“ rozhodnout a odstěhovat se. Stejný problém se objevuje i při sledování sportovních utkání na vesnici nebo účasti na různých kulturních akcích. Takových případů by se našlo jistě mnohem více. Můžeme se ještě tedy bavit o diskriminaci kuřáků?!

Jaroslav Pazdera

Aktuality z ochrany životního prostředí, řízení kvality a bezpečnosti práce: prosinec a listopad 2023

Dne 2. 10. 2023 proběhla v Precheze kontrola Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj.

Předmětem kontroly bylo dodržování povinností vyplývajících z právních

předpisů k zajištění bezpečnosti práce a zejména k zajištění bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení (elektrická, tlaková, plynová a zvedací zařízení), což je oblast, ve které nastala v posledním období řada důležitých legislativních změn formou zákona a jeho prováděcích předpisů. Specificky se kontrola zaměřila na fyzickou kontrolu regulační stanice plynu a tlakových nádob na provozu titanové běloby. Kontrola poukázala na několik dílčích nedostatků administrativního či technického charakteru, které je provozovatel povinen odstranit.

Dne 26. října 2023 rozhodl Krajský úřad Olomouckého kraje o změně integrovaného povolení Prechezy a.s. Obecně platí, že integrovaná povolení průmyslových a jiných provozovatelů převádí zákonné požadavky v jednotlivých složkách životního prostředí do podmínek konkrétního podniku při zohlednění nejlepších dostupných technik pro jednotlivé technologie, stanovují závazné emisní limity výrobních zařízení a další podmínky provozu, které je provozovatel povinen zajistit za účelem minimalizace svého vlivu na okolí. Říjnová změna proběhla na žádost Prechezy a týkala se zejména

povolení provozu budoucí retenční nádrže na surovou vodu s kapacitou 99 630 m3, která má být postavena v prostoru zahrad naproti provozu vodního hospodářství. Retenční nádrž, resp. v ní akumulovaná voda, bude zajišťovat dodávky vody v období sucha a bude znovu plněna v období dostatečných průtoků v Bečvě. Dále krajský úřad touto změnou integrovaného povolení odsouhlasil změnu provozního řádu zdrojů znečišťování ovzduší pro neutralizační stanici. Platné znění aktualizovaného integrovaného povolení je zaměstnancům k dispozici na podnikovém sharepointu v sekci EMS.

Dne 23. listopadu 2023 proběhl externí audit systému řízení výroby monohydrátu síranu železnatého (MONOSAL) dle mezinárodního standardu FAMI-QS.

Shoda se standardem dokládá našim zákazníkům v oboru krmných směsí, že výroba MONOSALU probíhá v podmínkách, které zajišťují bezpečnost finálního výrobku, což je logicky v tomto odvětví citlivá věc. Audit shody standardu s běžnou praxí v Precheze provádí 1x ročně pražská pobočka firmy Lloyd's Register. Audit proběhl bez negativních nálezů.

Pavel Mikulík

Reportáž Lenky a Marka

Rozhovor s „jubilanty“
Lenkou a Markem

Vážené kolegyně a kolegové, celý letošní rok jste se na stránkách Novin Precheza setkávali s našimi články o jubilatech a nastávajících důchodcích. Práce to pro nás byla vždy zajímavá a příjemná. Jelikož však ubývá nastávajících důchodců, kteří raději dobrovolně-povinně nadsluhují a přibývá jubilantů, kteří se stydí odhalit, byť i okrajově své soukromí, rozhodli jsme se obětovat a odpověděli jsme na základní čtyři otázky sami.

Lenka Čulíková
pracovní jubileum
22 let, 1 měsíc a 3 dny

Proč zrovna Precheza?

Moje volba pracovat v Precheze byla tak trochu z nouze čtnost. Po mateřské jsem marně sháněla práci a v Precheze se nabíraly laborantky do nově vznikající laboratoře výstupní kontroly. Po zaškolení a zaučení jsem plynule i s kolegyněmi přešla pod Precolor. Po pětileté práci na směny jsem znovu zatoužila po práci na ranní směnu a přešla do ČTCAP. Po zániku ČTCAP jsem však tak, jako všichni dobří holubi, skončila znovu v náručí Prechezy.

Jak vzpomínáte na začátky, kterými úseky jste prošla?

Na otázku, kterými úseky jsem prošla jsem vlastně odpověděla již v minulých řádcích.

Začátky byly dost krušné, neboť jsme doma měli dva školáky, prvňáčka a druháka a s manželem jsme pracovali na opačné směny...

Kdo vás nejvíc ovlivnil, na koho rádi vzpomínáte?

Ráda vzpomínám na spoustu lidí, na svého bývalého kolegu z RTG Františka Mikeše, se kterým jsme měli nejen společné směny, ale i smysl pro humor, na Ing. Michala Zavadila, na kolegyně z nepřetržité kontroly, které se rozutekly

po světě, na Pepu Tomáše, coby správce budovy Výzkumu, na Ing. Adolfa Goebela, našeho šéfička a v neposlední řadě na Alici Štěpničkovou, se kterou i nadále udržujeme telefonní kontakt.

Jak relaxujete po práci?

Před necelými dvěma lety jsme s přítelem zakoupili vysněný dům na vesnici. K domu samozřejmě patří i velká

zahrada. Takže o kulturní a sportovní vyžití máme postaráno. Pořád něco přestavujeme, vyklízíme, nakupujeme, sadíme, vymýšlíme a realizujeme. Letos jsme poprvé zasadili brambory, na jaře jsme si pořídili pejska a na podzim 4 slepičky. Mou další velkou láskou jsou knihy. Nejen jejich čtení, ale i psaní o nich a jejich půjčování.

Marek Ostrčil
pracovní jubileum
13 let, 5 měsíců a 14 dnů

Proč Precheza?

Po základní škole jsem chtěl jít studovat chemii. Udělal jsem přijímací na „Farmak“ v Olomouci, ale o prázdninách jsem se dozvěděl, že Precheza nabízí středoškolákům stipendium výměnou za závazek odpracovat si pár let v Precheze. Na doporučení tehdejší personalistky paní Gořálkové jsem přestoupil na průmyslovku do Hranic a následně vystudoval VŠCHT v Praze na anorganické chemii. Po celou dobu jsem bral stipendium, a tak mne čekalo 9 povinných let práce v Precheze. No a zatím se mi tu líbí. :-)

Jak vzpomínáte na své začátky, kterými úseky jste prošel?

Nastupoval jsem 1. července 2010 do tehdejšího ČTCAP do skupiny Nových výrobků a uvítal mne Ing. Adolf Goebel. Zavedl mne do kanceláře, kde jsem si pro plno květináčů s fialkami neměl ani kde sednout. No a sedím tu dodnes. Kromě pár změn v názvu střediska a zaměření (a zredukování stavu fialek) se stále věnuji výzkumu. Čerstvě jsem začal zastupovat vedoucí výzkumu (TEC), což pro mne znamená plno nových povinností a trochu méně času na výzkumnou činnost. Co velmi oceňuji je, že mám opravdu super kolektiv spolupracovníků, na které se mohu spolehnout.

Kdo vás nejvíc ovlivnil, na koho rádi vzpomínáte?

Jsem tu v podstatě velmi krátce, takže ještě stále čerpám znalosti od mnoha výborných lidí. Z těch, kteří už nejsou mezi námi bych každopádně vyzdvihl Ing. Adolfa Goebela a Ing. Pavla Kováře. Pavel Kovář mi z počátku připadal jako podivín, ale postupem času jsem si ho začal strašně vážit, protože to byl člověk, který když si stanovil cíl, tak pro jeho dosažení udělal i nemožné. Na vysoké škole mne hodně ovlivnil Ing. Zlatko Šrank a Ing. Libor Mastný. A za velké studnice znalostí považuji RNDr. Petra Pikala, a inženýry Františka Pruska, Alici Štěpničkovou, Václava Kokaisla a Luboše Děrku.

Jak relaxujete po práci?

Pěstuji v chladném sklepě horské masožravky, rád lyžuji, občas jezdím na kole. Výborně se relaxuje i u pívka nebo sklenky vína s kolegy a jsem také dobrovolný hasič. V poslední době jsem si oblíbil saunování a chtěl bych si malou saunu postavit i doma v rámci rekonstrukce domu. Samotná rekonstrukce je teď také mým relaxem po práci.

Na závěr našich rozhovorů bychom chtěli všem spolupracovníkům a čtenářům Novin PRECHEZA popřát

**Veselé Vánoce
a spokojený rok 2024.**

Foto: archiv autorů

Jubilea

životní

LISTOPAD

60 LET

Šťastný Petr

chemik – mletí a balení MH

PROSINEC

50 LET

Konečný Marek

vedoucí PKS

Lukeš Jiří

chemický technolog

60 LET

Peslar Pavel

provozní zámečník

ODCHOD DO DŮCHODU

Šmíd Miroslav

specialista TS

Vencík Vojtěch

směnový mistr VH

v zaměstnání

LISTOPAD

30 LET

Hechtová Zuzana

strojní technoložka

PROSINEC

35 LET

Wiedermann Pavel

denní mistr TB – I. odd.

Furman Jiří

směnový mistr ŽPM

MIKULÁŠ V PRECHEZE

Foto: archiv PRECHEZA

Řízení jakosti

Politika? Nou! Politiky? Jés!

Kdysi dávno, ještě za dob federace, se jeden samostatný odborný technický pracovník marketingu připravoval na převzetí funkce vedoucího Řízení jakosti. Dověděl se to starý mentor, a jak je zvykem mentorů, mentoroval. „Tys mohl být šikovný výzkumník, a ty ses dal na politiku!“ Dlužno dodat, že to poslední slovo vyplivl ... no ... nehezky. Tehdy jsem mu neřekl, co bych mu řekl dnes, že jsem přestal být výzkumníkem rozhodnutím jeho vedoucího a že by tedy měl kritizovat jinde, že kdyby toto zkusil na své vrstevníky, vedoucí ORKJ Ing. Knolla a Ing. Pavlíka, hnali by ho krokem svinským a dorazil bych to sdělením, že jest jakousi realitou, že už dávno nejsem diplomat, takže osobně nic proti mentorům a jejich nevyžádaným radám, ale ...

Budme však objektivní, v kontextu doby to nebylo nic až tak zvláštního. Na počátku devadesátých let bylo v československém prostředí slovo „politika“ opravdu sprosté, stejně jako mají Němci dodnes problém s překladem izoanglického leadership – česky vůdcovství – protože Führerschaft je unangenehm und ekelhaft, česky fujtajbl. Rozhodnutím podnikového ředitele byla činnost všech stávajících i nově vznikajících politických stran

a hnutí v podniku zakázaná a „politiku“ do podniku nikdo netahal. Politici k nám chodili nebo jezdili tak akorát na návštěvu, nikdo neagitoval, nikdo nepolitikařil. Jó, zlatá devadesátá. Trochu se to zadrhlo až v momentě, kdy se objevilo heslo „Ízo, to je pravá kvalita!“ (a iks jeho odnoží a variant) a začalo se certifikovat. Dobrá, ale co s faktem, že pro certifikaci je nutná „politika kvality“ ve významu operativní přístup k naplnění strategie podniku vzhledem

k zákazníkům? No problem, oficiální překlad ISO 9001 do češtiny z roku 1991 nechal anglický originál „quality policy“ a v českém překladu se objevilo tomu nepřilíhající „koncepte jakosti“. Koneckonců, žlutý papír, kdo ho někde dole v šuplíku ještě máte, se jmenoval stejně.

Malá odbočka: V devadesátkách to u nás bylo s angličtinou všelijaké, a tak jsme párkrát museli vysvětlovat, že u nás žádnou policii (kvality polisy) k prosazování jakosti (kvality polisy) nemáme a nepoužíváme. QualPol, to je jako vystřižené z Orwella. Docela by mne zajímalo, kolikrát na podobnou otázku musel odpovídat basketarista, zpěvák a příležitostný herec Gordon Matthew Thomas Sumner a jestli kapelu, ve které byl, pak nebyl a teď už zase je frontmanem (v originále Police, německy das Regal) někdo někdy kvůli jejímu názvu podezíral z pendrekářství.

Zpátky do našeho luhu a háje. Žili jsme si s jednou politikou bez politiků léta

dlouhá. Postupem doby, jak se certifikované manažerské systémy množily tempelem hub po dešti, sice politika rostla, košatěla a bobtnala (přibyla mimo jiné její část ekologická, hygienická, energetická...), ale pořád to byl jeden papír. Na co jsme ovšem zapomněli, byla plíživá komputelizace celé společnosti, náš podnik nevyjímaje. A tak se stalo, že jsme v softvéru pro lidi (řekněte si tomu předpisy, směrnice, instrukce, jak je libo) používali politiku jednu a mezitím nás jistá monopolní korporace tiše a nenápadně zásobovala prostřednictvím počítačových systémů mraky čehosi označeného jako „politics“ a my jsme dílem nevěděli, co to je a dílem nám to bylo jedno – kdo by se pídil po tom, jaké hlášky mu běhají po displeji počítače při startu a vypnutí a kdo by se pídil po tom, co vlastně znamenají Network Policy, Group Security Policy a co já vím která polisy ještě.

Řeknete si, že je to jedno. Tedy, ono to bylo jedno až do momentu, kdy

jsme zadali spolupráci na zavádění systému bezpečnosti informací počítačové firmě (komu asi tak jinému, že). No a počítačová firma, jak byla a je zvyklá, na nás vytáhla požadavky na doplnění našeho manažerského systému o „politiky“ (naštěstí ne o osoby, ale o papíry, bylo jich celkem 35...). Naštěstí nejsme až tak úplní vidláci se slámou v botách a něco už máme a něco i víme, takže z jedna na šestatřicet to nebude. Až vás tedy osloví kolega/kolegyně v doprovodu chytrého konzultanta/poradkyně a začnou vám vykládat o politikách, udrzte tvář hráče oblíbené americké hazardní karetní hry a nepárejte bobříka odvahy. Jezmaster, ty „politiky“ sice budeme muset nějak zkousnout, ale 35 nových žlutozelenohnědofialových papírů z toho nekouká. A že z toho kouká úprava vnitřních norem, to už jsou úplně jiné nekonečné příběhy.

Pavel Mollin

Oznámení výsledků voleb
člena dozorčí rady

Ve společnosti PRECHEZA a. s. se 22. a 24. listopadu 2023 uskutečnily volby člena dozorčí rady voleného zaměstnanci, kteří v souladu se zákonem o obchodních korporacích volí jednoho ze tří členů dozorčí rady.

Ve volbách kandidovali předseda PR OS ECHO a chemik spec. roztoků Michal Mičoch a vedoucí Provozu vodního hospodářství Ing. Rostislav Pechál, kterému končí funkční období v této funkci.

Na základě výsledků voleb byl pro následující čtyřleté funkční období v dozorčí radě společnosti PRECHEZA znovu zvolen zaměstnanec Ing. Rostislav Pechál počtem 204 platných hlasů (69 %).

Volilo 45,6 % zaměstnanců, čímž byla naplněna potřebná třetinová volební účast.

Dozorčí rada je nejvyšším kontrolním orgánem společnosti. Vysoká volební účast a zapojení zaměstnanců do voleb je pro společnost PRECHEZA velmi důležitá.

Děkujeme proto zaměstnancům za účast ve volbách.

Foto: archiv PRECHEZA

Foto: archiv PRECHEZA

Společenská odpovědnost

Společnost PRECHEZA jako průmyslový subjekt dlouhodobě uplatňuje principy společenské odpovědnosti. Dobrovolně začleňujeme sociální a ekologická hlediska nad rámec legislativních norem do svých běžných činností.

To, že se v této oblasti chováme jako firma zodpovědně, dokazuje dlouhodobá podpora řady kulturních a sportovních akcí v regionu, dětských kroužků nebo charitativních akcí. V oblasti výroby je to využívání nejlepších dostupných technologií a dodržování mezinárodních standardů v klíčových oblastech řízení moderního průmyslového podniku.

V roce 2023 jsme získali Čestné uznání v soutěži o Cenu hejtmána Olomouckého kraje za společenskou odpovědnost v kategorii Podnikatelské subjekty nad 250 zaměstnanců. Precheza se snaží být dobrým partnerem městu a jeho občanům a v roli dobrého souseda chceme pokračovat i do budoucna.

Alena Okáčová

Vánoční Charitativní
sbírka v PRECHEZE

Vánoční hvězda nebo Poinsettia je květina, která se stala symbolem nejkrásnějších svátků v roce na celém světě. Má přinášet lásku a klid do rodiny. Pro těžce nemocné děti má tato květina význam mnohem důležitější, protože jim pomáhá na jejich cestě za zdravím. Nákupem živé květiny přispívají lidé do sbírky, která tuto pomoc zajišťuje.

Také zaměstnanci PRECHEZY se připojili ke sbírce a nákupem 180 ks vánočních hvězd přispěli částkou 17 680 Kč. Charitativní sbírku organizuje Šance Olomouc o.p.s. a je určena na pomoc těžce nemocným dětem, které se léčí na Dětské klinice Fakultní nemocnice

v Olomouci. Výtěžek bude využitý na humanizaci nemocničního prostředí, nákup nadstandardního vybavení a zdravotnických potřeb, sociální pomoc rodinám, rekondiční pobyty, nákup dárků a další aktivity podporující léčbu a rekonvalescenci.

Nákupem živých květin
jsme pro těžce nemocné děti
společně vybrali

17 680 Kč

Foto: aIMAGE

Okénko knihovnice

Dnešní menu: **Životopisy**

Do Štědrého dne nám zbývají poslední dny, doma voní cukroví a všichni jsme tak trochu nervózní, zdalipak nám Ježíšek něco nadělí...

Tak se teď pěkně uvelebte do svých pohodlných židlí a já vám napíšu, komu jsem za správnou odpověď nadělila knihu já. Ptala jsem se, kolik jsem na svém soukromém mailu měla nepřečtených zpráv v hromadné poště. Bylo jich 567 a nejbliže z deseti tipujících byla Jaruška Jurečková s tipem 573, a tak jsem jí s velkou gratulací knihu Vlčí štěstí předala.

Určitě se zase těšíte, co vám v dnešním čísle Novin Precheza nabídnu.

Dlouho jsem o tom nepřemýšlela, žánrem, který osloví snad každého a který už jsem vám dlouho nenabídla, jsou životopisy. I těch skýtá naše odborová knihovna dostatek.

První knihou je kniha **Diana-její pravdivý příběh**, kterou napsal **Andrew Morton** a která má pořadové číslo **7330**. Tahle kniha je z roku 1993 a asi polovinu stran tvoří černobílé či barevné fotografie. Možná si řeknete, že to není váš šálek čaje a že byste si raději přečetli něco o nějakém herci či herečce. I tady mohu sloužit, neboť mým druhým vybraným titulem je kniha od **Roberta Rohála Iva Janžurová a její životní role**, kniha s pořadovým číslem **7910**. Kniha vyšla v roce 2011

u příležitosti jejich sedmdesátých narozenin a je doplněna spoustou černobílých fotografií a kreseb. Jak jsem se dočetla na přebalu knihy, autor Robert Rohál pochází z Holešova, kde žije se svou rodinou. Spolupracuje s nakladatelstvím Petrklíč, u kterého mu vyšla řada knížek zabývajících se povětšinou osobnostmi ze světa populární hudby, muzikálu, divadla a filmu. Existuje však ještě nakladatelství Petrklíč? Co všechno autor Robert Rohál vydal? To bychom se nejspíš dozvěděli na internetových stránkách. A tam bychom se mohli, vážení a milí spolupracovníci, také dočíst o nových knihách a vy byste mi potom doporučili knihy, o které byste rádi soutěžili. Dalším titulem, životopisnou knihou, je kniha od **Ronalda Bergana Dustin Hoffman** s pořadovým číslem **7907**, která vyšla v roce 1991. Ne, tuhle knihu jsem zatím nečetla, ne snad proto, že by tenhle žánr nebyl mým šálkem čaje, ale proto, že na čtení mám, tak jako vy, opravdu málo času. Proto čeká na svého prvního čtenáře mezi dalšími, zaprášenými a mnohdy nikým nečtenými knihami v naší odborové knihovně, tak jako kniha od **Rostislava**

Sarvaše Jak to vidí Gott-rozhovor na lodi-kniha s pořadovým číslem **7222** nebo kniha **Já Martina** s pořadovým číslem **7051**, kterou napsala samotná **Martina Navrátilová**. Tyhle všechny knihy bych vám chtěla tento měsíc nabídnout.

Vím, že máte raději novější tituly, ale ty naše knihovna bohužel nenabízí. Poslední dva roky pro vás připravuju soutěže o nové knihy. Přemýšlela jsem nad tím, co bych na své práci mohla ještě vylepšit a napadlo mě, že bych pro vás, kteří máte o čtení a mé soutěže opravdu zájem, mohla připravit nějaké posezení.

Jelikož jsem však člověk kreativní, napadlo mě zorganizovat bazar. Nultý ročník bazaru proběhl letos na MDŽ. Protože byl úspěšný, proběhl i druhý bazar, tentokrát tematický-bazar oblečení.

Pokud byste měli nějaký námět nebo mi chtěli pomoci s organizací, jsem jedno velké ucho. Vždyť víte, že vás mám ráda!

Nakonec bych vám do nového roku chtěla popřát hodně zdraví, elánu, spokojenosti a hodně přečtených knih.

Lenka Čulíková

Foto: archiv PRECHEZA

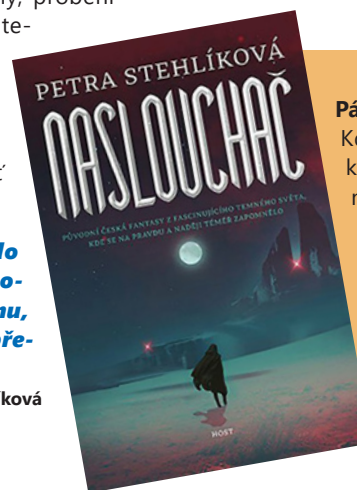
Soutěž

Pátá soutěžní otázka zní:

Když jsem kyselá jablčka na zahradě posbírala, kolik mililitrů jablečného octa jsem letos udělala? Malá nápověda-více než loni :-)

Na vaše tipy se těším na známých číslech a adrese (2346, 2347 a lenka.culikova@precheza.cz), pište do 11. ledna příštího roku.

Hrajeme o knihu Naslouchač od Petry Stehlíkové.

Okno do přírody

Ledové království

Již jen pár dní zbývá do začátku zimního slunovratu, kdy prožijeme nejkratší den a nejdelší noc. Spousta lidí by celou zimu nejradši vyškrtla z kalendáře a po listopadu rovnou přivítala březen, ale my, přírodomilní tvorové, se těšíme na každé roční období a neméně tak na to zimní, a doufáme, že bude pořádně sněžit a mrznout. Zima je nezbytná součást ročního cyklu, stejně jako bující jaro nebo plodné léto. Analogii můžeme najít i v jiných přirozených cyklech, ať už jsou to metabolické cykly, fáze měsíce nebo celý životní cyklus člověka jako takový. Některé části jsou progresivní, jiné odpočinkové a regenerační, vzájemně na sebe navazují a jedny bez druhých nemůžou fungovat. A jaké nám zimní období přináší příležitosti i přesto, že příroda spí, a co zajímavého a krásného můžeme vidět a prožít, nebo co můžeme udělat rovnou pro sebe? Inspiraci načerpáme, kde jinde, než v přírodě samé.

Pro přírodu není zima jen jakési hluché období mezi podzimem a jarem, kdy se jen takzvané „čeká až to přejde“. Je obdobím intenzivního odpočinku, zbavování se starého, nepotřebného i nadbytečného. Obdobím hluboké regenerace. Nelze pořád jen růst a plodit, je nutné se zastavit, vydechnout, odpočinout si a načerpat nové síly. Neméně důležité je bilancovat jak potřebné, tak zbytné, zaměřit se na své nové nebo dlouhodobé cíle, nakumulovat energii a sebrat odvahu vydat se vstříc novým výzvám. I zvyk novoročních předsevzetí a s nimi spjaté zpětné ohlédnutí má svůj význam, i když ve stále se zrychlující době jej moderní člověk považuje spíše za klišé. Příroda tohle všechno umí sama od sebe. Rostliny se zbaví listů i plodů, uhyne vše, co již není potřeba a co by mohlo brzdit nový růst, příroda vlastně provede radikální úklid, aby vytvořila místo :pro nové začátky. I my před Vánoci uklízíme, snažíme se vymést veškerý prach a pavučiny z míst, kam se za celý rok možná ani nepodíváme. Většinou se schováváme za vsudypřítomné „to se musí“, protože přijde návštěva. Ve skutečnosti máme spíše zakořeněnou potřebu vytvářet nový prostor, pustit z hlavy staré křivdy a vykročit do nového ročního cyklu s lehkostí a energií malého dítěte. A pokud nebudete letos uklízet frustrací z toho, co všechno se musí a ještě není hotové, když na to máte už jen 3, 2, 1, ... a spíš se zaměříte na sebe sama a společně se starými teniskami zahodíte do kontejneru i tu nezapomenutou předloňskou hádku se sousedem, bude to takové malé vítězství pro všechny :). Samozřejmě Vás ani v posledním čísle našich novin neochudím o návštěvu

neobyčejného místa. Zářivé Vánoce jsou za dveřmi, a tak se vypravíme za třpytivým pokladem dobře ukrytým ve skále nedaleko Spálova, v drsném zapomenutém kraji Oderských vrchů. Jen ticho, klid, romantická příroda a pohádkově kouzelná mrazivá výzdoba v ledovém království Petrovy skály. Stojaté stalagmity, visící stalaktity a spojené stalagnáty doplněné ledovými záclonami a dalšími rozmanitými útvary, vytváří impozantní podívanou. Strop jeskyně ve výšce 5 metrů dozdobují pestré ornamenty vyšité ledovou jehlou. A jak je to vůbec možné? Kdysi dávno jistý zdejší obyvatel zjistil, že by na svém pozemku mohl těžit břidlici. Zvhodnou na pokrývání střech. Byl to pan Petr Šustek, který začátkem 20. století vysekal tuto štolu. Taškami z jeho břidlice byl pokryt mimo jiné i spálovský kostel. Na tom by ještě nebylo nic neobvyklého, břidlicových štol najdeme po okolí mnoho. Ale souhra několika faktorů dává právě jeskyni v Petrově skále možnost růstu ledových panoramat. Díky svisle orientovaným vrstvám břidlice může voda ze sluncem tajícího sněhu přes den prosakovat prasklinami dovnitř, kde přes noc zamrzá. Zalesněný svah nad skálou udržuje u stropu teplý vzduch, nicméně orientace vchodu k severu umožní následné zmraznutí. Proto zde rampouchy umí růst zespodu a dosahují až neuvěřitelné výšky přes jeden metr. Samozřejmě nejvíce záleží na podmínkách závislých na počasí. Přejí Vám klidné svátky prožité s Vašimi nejbližšími, a do nového roku pevně zdraví. Snad si najdete čas i na trochu toho opravdového vánočního rozjímání.

Kateřina Stojanová

Sportujeme po práci

Podzimní Jízda do Neznáma

Foto: archiv Autoklubu PRECHEZA

Srdečně zdravím všechny čtenáře Novin Precheza, ve kterých je poměrně pravidelně publikován článek z akce Autoklubu Pretiox „Jízda do Neznáma“ (svým příznivcům známá také jako JdN). A ani letos tomu nebude jinak. Letošní Jízda se konala o víkendu 14.-15. října. Odstartovala v sobotu v ranních hodinách, kdy se členové a spolupracující přátelé Autoklubu Pretiox v AČR setkali na parkovišti PRECHEZA a.s. – zde dostali itineráře, mapky a instrukce – a mohlo se vyrazit.

Během cesty do neznámého cíle posádky zjišťovaly podél trati nejrozličnější informace, které byly patrné/viditelné/zřejmé vesměs z auta a za jízdy (tytam jsou časy, kdy součástí podobných akcí byly „bojovky“ typu „jakou barvu vlasů měla třetí dcera bývalého starosty, než začala chodit do tanečních“), které se pak zapisovaly ve formě odpovědí na otázky do všech zahrnující luštěnky. Hlavním cílem bylo trochu se pobavit, otázky, resp. úkoly nebyly nijak zákeřné (opravdu jsme se nechtěli pouštět do debat typu – barva fasády kapličky v první obci cestou po levé ruce byla lososová, ne oranžová – taký takové diskuse pamatujeme...). Většinou jsou v obcích kostelíky či kapličky, boží muka, hřbitovy, restaurační zařízení, památníky hrdinů či prvky dopravní infrastruktury (např. autobusové zastávky, dopravní značení apod.) Takže většina otázek byla směřována sem – typicky jaké pivo má na čepu restau-

race..., kolik ciferníků vidíte na věžích kostelíka..., atd. atp. Jasně, sem tam se objeví nějaká zvláštnost, a tak když jsme si jí při přípravě všimli, tak jsme ji i zařadili – např. mlékárna v obci Otínoves vyrábí známý sýr NIVA, tak jedna otázka směřovala právě k němu, nebo v obci Malé Hradisko mají kříž z roku 1923, na kterém nás zaujal nápis na kříži – pokud jste křížovkáři, bez rozmyslu odtušíte „INRI“ – jenže tady to mají česky „JNKŽ“. A protože to se hned tak nevidí, zařadili jsme to do naší luštěnky. Aby se otázky daly odpovídat nahladko za jízdy z auta, musely ovšem posádky trefit zamýšlenou trasu – z posledních let se nám osvědčilo do poměrně detailní mapky vkreslit červenou čarou zamýšlenou trasu, aby nikdo nikde nebloudil, nenadával, nepřejížděl odbočky – prostě celkově na pohodu. I tak ale byly posádky, které systematicky jezdily jaksi po svém – pak se ovšem nemohly divit, že přehléd-

ly samoobslužné průjezdny kontroly, které byly výhradně a právě za účelem letošní Jízdy do Neznáma nakresleny, podél trati rozvěšeny – a jako při každé jiné soutěži AOS měly být zapsány do jízdnic výkazů. Pro úplnost se patří říct, že letošní „Neznámo“ bylo vzdáleno 53,5 km vzdušnou čarou, trasa po silnici měla lehce přes 100 km. Trasu jsme nijak nedělili na etapy, posádky dostaly hned na startu itineráře k celé cestě, na které bylo naplánováno několik zastávek.

První mezizastávkou byla rozhledna Kopaninka vzdálená asi tři kilometry od obce Repechy na Prostějovsku. Kromě toho, že posádky dostaly tradiční klubový oběd v podobě lahodného smaženého vepřového řízku v chlebu na cestu, musely ale před jeho nafasováním projít speciální odhadovací zkouškou: úkolem bylo přibližně určit hmotnost ložiskových kuliček a také odhadnout předem stanovený, zvolený

časový úsek. Po splnění úkolů, vychutnání si výhledů na půvabnou podzimní krajinu z rozhledny a spořádání obědového „menu“ posádky směle vyrazily do další části, jež byla završena prohlídkou sloupské části Sloupsko-šošůvských jeskyní. Mimo zopakování si, kterým směrem rostou stalagmity, stalaktity a stalagnáty, zkušební jeskynní tmy na vlastní oči a nabytí nejrozličnějších poznatků o jeskyních z výkladu průvodkyně, kterou se „účastníkům zájezdu“ vyplatilo bedlivě poslouchat, aby mohli vyplňovat tajenku, si předseda autoklubu během objednávání vstupenek zopakoval algebru na úrovni základní školy. Nějak se nemohl dopočítat, kolik dětí/studentů/dospělých/seniorů čítala naše skupina a trochu tím zmátl i pobavil paní pokladní. Po úsměvných momentech před vstupem a po skončení prohlídky jeskyně se naše milé posádky přemístily do všemi očekávaného cíle, onoho Neznáma, kterým letos byl penzion U Hraběnky v Petroviciích v Moravském krasu.

Všichni účastníci do cíle zdárně dorazili. Po obdržení klíčů od svých pokojů nelenili a valná většina ještě vyrazila na procházku po okolí k nedalekému větrnému mlýnu a po Naučné včeli stezce. Počasí přálo a všichni si užívali dle meteorologů poslední teplý den. Kromě krásných výhledů na horizont, přátelských rozhovorů a dovádění na hřištích se okolo stezky nacházely informační tabule, které poskytovaly opravdu zajímavé informace (např. Co musí včely udělat pro to, aby nasbíraly 1 kg medu? Včely musí naplnit svůj medný váček 50-60 000x, v něm unesou nektar o hmotnosti až 50 % své vlastní váhy. K nasbírání surovin pro 1 kg medu pracuje 1112 včel celý svůj život. Včely z jednoho úlu navštíví denně až 225 000 květů a během 1 roku

přinesou do úlu včely až 150 litrů vody a 30 kg nektaru). Po vycházce následovala večere a schůze autoklubu, která pokračovala volnou zábavou a posléze zasluženým spánkem.

Další den na všechny čekala výborná snídaně a poté se již někteří vydali do svých domovů, ale jiní, včetně mě, si chtěli ještě užít nedělní pohody, a tak jsme vyrazili do nedaleké obce Rudka u Kunštátu. Tam jsme navštívili Jeskyni blanických rytířů – uměle vytvořenou jeskyni, nacházející se v pískovcové skále. Dle pověsti blaničtí rytíři povstanou, až bude českému národu nejhůře (naštěstí stále spí, takže to asi až tak špatné není a snad ani nebude). Po prohlídce jsme vystoupali na Burianovu rozhlednu, kde jsme byli skutečně unešení pohledem na zlatavé stromy tyčící se mezi podzimem nepoznamenanými zelenými korunami, viděli jsme vysílač Kojál, který bylo možné na horizontu spatřit. Při zpáteční cestě z rozhledny jsme potrénovali naše smysly ve smyslové zahradě, odhodili naše starosti do košíku na starosti a vydali se směrem domů. Akcí lze označit za velice zdařilou, snad se líbila nejenom nám. Děkujeme pořadatelům a těšíme se a jsme i tak trochu zvědaví, kdo se ujme uspořádání tradičního Neznáma v příštím roce.

Zuzana Prašilová

Osłavy 100 let volejbalu a 20 let extraligy žen v Přerově

Letošní rok je významným rokem pro přerovský volejbal. V roce 1923, tedy přesně před sto lety, navštívil přerovské gymnázium Čechoameričan prof. Josef Amos Pípal. Zde vysvětlil žákům pravidla hry zvané volejbal a věnoval jim volejbalový míč a síť. Ještě v témže roce si studenti svépomocí vybudovali hřiště na stadionu SK Přerov a začali hrát.

Následující dvě desetiletí býval Přerov volejbalovým městem. Rozmach zastavila až druhá světová válka. V koncentračním táboře v Osvětimi zemřel po zatčení gestapem výborný hráč JUDr. Zdeněk Calábek a po válce byl na jeho památku založen „Memoriál JUDr. Zdeňka Calábky“ – turnaj mužů a žen. V tu dobu byl zřejmě jeden z největších a nejnavštěvovanějších turnajů v republice s rekordním počtem zúčastněných 73 družstev v roce 1954. V témže roce bylo vybudováno hřiště v Dělnickém domě. Většina hráčů přešla o TJ Meopty Přerov. Další velmi významnou osobností byl Josef Zezula, vynikající hráč, posléze trenér a hlavně organizátor, po jehož tragické smrti byl od roku 1968

založen „Zezulův memoriál“ – turnaj I. kategorie mužů. Uskutečnilo se celkem 20 ročníků, jehož hlavním organizátorem se stal Zezulův následovník a dlouholetý předseda oddílu Vladimír Škoda, který je stále přínosem pro přerovský volejbal i v jeho nynějších 89 letech.

Muži v roce 1974 postoupili do 2. ligy a tu hráli až do roku 1988. Pod vedením Vladimíra Škody se zformovalo v Přerově družstvo veteránů, které hrálo bezmála 20 let. Většina hráčů začala trénovat nově vzniklý oddíl při TJ OSP Přerov, zaměřený na mládežnický volejbal. Během krátké doby vznikla v Přerově jedna z největších základů dívčího volejbalu (přes 300 dívek).

Zajištěním hlavního sponzora a sloučením Sportovního klubu Přerov a TJ PS Přerov - Předmostí v roce 1998 vznikl Přerovský volejbalový klub. Největšího úspěchu dosáhly žákyně v roce 1999, když získaly titul mistra ČR a kadetky v soutěžním období 2000/01 mistr ČR a vítěz Českého poháru.

V roce 2003 získal Přerov ženskou extraligovou příslušnost a od té doby se drží v této nejvyšší republikové soutěži již 20 let. V Přerově bylo vychováno plno velmi úspěšných hráčů a hráček. Mezi dlouholeté hráče a činovníky patří i naši bývalí a současní zaměstnanci – Antonín Tománek, Karel Šimeček, Bohumil Paseka, Dana Lehnertová či Eva Jehlářová. V sobotu 2. prosince

se konalo v Městské sportovní hale slavnostní zasedání k tomuto významnému roku pro přerovský volejbal. V příjemné atmosféře za účasti zástupců Českého volejbalového svazu, sponzorů, bývalých a současných členů přerovského volejbalu byly předány

pamětní medaile a ocenění všem významným osobnostem, kteří se za ta léta podíleli na tom, že volejbal v Přerově má tuto stoletou tradici. Velké poděkování patří všem, kteří se na této velmi příjemné akci podíleli.

Dana Lehnertová

Příběh jménem AGROFERT

AGROFERT letos slaví 30 let od svého založení a i díky Vašemu odhodlání, píli a práci se stal tím, čím je dnes. Firmou se silným příběhem. Z malé obchodní kanceláře se postupně stal významný evropský koncern, který dává práci více než 30 tisícům lidí. Děkujeme, že nám pomáháte růst.

Příběh jménem Agrofert

Prolistujte si knihu online na
www.pribehjmenemagrofert.cz

Už jste viděli nové video, které vzniklo k výročí 30 let.
Dejte nám vědět, jak se vám líbí na redakce@agrofert.cz

Celý rok se proto nese ve znamení oslav. Na začátku roku obdržel každý zaměstnanec koncernu malý dárek - mimořádnou odměnu, 1000 Kč za každý odpracovaný rok ve společnosti. Během roku jsme pak zorganizovali celou řadu akcí ať už pro zaměstnance koncernu nebo zákazníky a obchodní partnery. Jednou z nich byl i křest unikátní knihy „Příběh jménem AGROFERT“. Budeme rádi, když se do ní začtete a necháte se unést Příběhem Jménem AGROFERT.

SKENUJ
SLEDUJ

NADACE AGROFERT

Nadace Agrofert podpoří budoucí dětské psychiatry

V médiích se periodicky opakuje stejná informace: Česká republika se potýká s neúnosným nedostatkem dětských psychiatrů. Stávající ambulance pečující o dětské duševní zdraví nedokážou pokrýt potřeby a narůstající počty pacientů. Čekací lhůty? Klidně i několik měsíců, pokud vůbec. Nadace Agrofert není tato situace lhostejná, rozšiřuje proto svůj stávající stipendijní program o podporu studentů vzdělávacího programu specializačního oboru dětské a dorostové psychiatrie.

Nově stipendia rozšiřujeme o cílený program zaměřený na lékaře, budoucí dětské psychiatry. Právě těchto odborníků je zoufale málo. Chceme zájemce o dětskou psychiatrii motivovat a umožnit jim plné soustředění se na studium beze strachu o vlastní finanční situaci," uvádí Zuzana Tornikidis, ředitelka Nadace Agrofert.

Nízký zájem o studium dětské psychiatrie totiž souvisí hned s řadou faktorů. Kromě náročnosti a délky studia, která činí včetně základního kmene až 4 a půl roku, může hrát roli i nedostatečná propagace oboru v průběhu studia medicíny.

Zásadou spolupráce odborníků, Ministerstva zdravotnictví a zdravotních pojišťoven začíná být práce dětských psychiatrů dobře ohodnocená. K řešení krize v oblasti dětského duševního zdraví v České republice je však klíčové zvyšování počtu lékařů v oboru, a tedy právě navyšování počtu studentů tohoto specializačního vzdělávání.

„Nový stipendijní program je tu pro všechny zájemce, kteří se chtějí vzdělávat a vykonávat praxi v oboru dětské psychiatrie. Naši podmínkou ale je, aby podpořený absolvent po dokončení studia vykonával po určitou dobu činnost na území České republiky," upřesňuje podmínky Zuzana Tornikidis.

Na neutěšený stav v oblasti dětské psychiatrie dlouhodobě poukazují odborníci a vyzývají Ministerstvo zdravotnictví k reakci na nedostatečnou dostupnost psychiatrické péče. Příčin stále se zhoršujícího psychického zdraví dětí je celá řada. Kromě nefunkčního rodinného zázemí a obtíží ve škole se v dnešní době projevuje i změna společenského klimatu s nadbytkem informací a vysokou dostupností technologií, kdy i malé děti již často tráví denně mnoho hodin u televize, počítače či mobilu. Statistiky uvádí, že duševní poruchou trpí až 13 % dětí v České republice. Přitom druhou nejčastější příčinou úmrtí dětí je sebevražda.

„Věříme, že nastavený program Nadace Agrofert zvýší počet zájemců o studium tohoto náročného, ale tolik potřebného oboru," uzavírá Tornikidis.

Letem světem intranetem

Koncernový intranet vám nabízí všechny informace na jednom místě. Ať už hledáte nejnovější zprávy, benefity, kontakty, důležité směrnice či jiné nepostradatelné dokumenty, knihovnu nebo jen kalendář akcí. Abyste se k informacím dostali opravdu odkudkoli, tak není pro přístup potřeba firemní připojení. Připojit se zvládnete i ze soukromého počítače či vašeho telefonu. Aplikace pro mobilní telefony je k dispozici zdarma v obchodě Google Play či App Store pod názvem Náš Intranet. Stačí jen zadat vaše přihlašovací údaje.

AGROFERT VSTUPUJE DO SPOLEČNOSTI EAST GRAIN

Bliží se konec roku, ke kterému patří i bilančování, hodnocení a plánování. Letošní rok byl pro Agrofert mimořádný, neboť jsme oslavili 30. výročí jeho vzniku. V tomto jubilejním roce jsme také uzavřeli největší transakci v historii Agrofertu, a součástí naší rodiny se tak staly i téměř dva tisíce zaměstnanců LAT Nitrogen ve výrobních závodech ve Francii a Rakousku.

Každému z vás patří poděkování za to, co jste v letošním roce pro koncern udělali. Práce každého z vás je pro nás důležitá a je nedílnou součástí toho, co dohromady tvoří Agrofert. Velice si vážíme vaší píle a nasazení a děkujeme vám, že jste s námi.

Vánoční svátky jsou již za dveřmi. Je to pro nás pro všechny příležitost zvolnit, odpočinout si a načerpat síly do nového roku. Přejeme vám klidné svátky v kruhu vašich nejbližších a mnoho zdraví, štěstí a úspěchů v novém roce.

Nemáte aktivní účet k intranetu?

Na výplatní pásce jste dostali své unikátní přístupové údaje – přihlašovací jméno a také speciální čtyřmístný pin. Ty pak jen zadáte do přihlašovacího okénka, které naleznete na adrese www.nasintranet.cz. Pokud jste je neobdrželi, kontaktujte vaše personální oddělení nebo napište na podpora@nasintranet.cz.

Jak to chodí u nás v Agrofertu ...

Podívejte se na naši audiovizuální sérii ze života lidí a firem z našeho koncernu. Každý měsíc přidáváme nová videa na náš youtube kanál.

Jsme AGROFERT: Jak se lisuje řepka?

Je tu další díl naší audiovizuální série Jsme AGROFERT. Tentokrát jsme se vydali do naší dceřiné společnosti PREOL, a. s. podívat se, jak se lisuje řepka? Na kolik stupňů je potřeba řepková semínka zahřát, aby změkla a lisování mohlo jít lépe?

SKENUJ
SLEDUJ

Jsme
AGROFERT

Nevěřte fámám, hledejte fakta

FÁMY
FAKTA

V médiích se o AGROFERTu říká ležacos. Jaká jsou fakta? Podívejte se na naše webové stránky Famy&Fakta, které jsou hlavním pilířem naší reaktivní komunikace. Reagujeme na mediální zkratky a nepravdy, které se o nás ve veřejném prostoru objevují.

ŽÁDNÝ VÝROBCE POTRAVIN NEMÁ V ČR MONOPOL ANI VLIV NA TVORBU CEN V OBCHODECH

Web echo24.cz v článku „Dražší potraviny v českém Lidlu: trhu vládne Agrofert, Madeta a další hráči“ redaktorky Markéty Malé vydaný 4. prosince 2023 píše, že „podstatným problémem tuzemského trhu je fakt, že ho ovládá několik velkých hráčů, a konkurence mezi dodavateli je tak velmi malá. Velké podniky jako je Agrofert nebo Madeta navíc stát svou dotační politikou dlouhá léta podporoval, a nechal tak na trhu vyrůst monopol.“

Článek dále uvádí: „Podle Hradila (pozn. hlavní ekonom Cyrrus Vít Hradil) vlády po dlouhé roky selhávaly a dovolily v potravinářství vyrůst oligopolním strukturám, kdy trh ovládá několik málo velkých hráčů. „Ti pak mají dostatečnou sílu na to, aby šroubovali ceny nahoru, aniž by jim hrozil významnější odliv zákazníků...“

Reakce AGROFERTU:

Tvrzení je zcela nepravdivé, žádný producent potravin, ani AGROFERT nemá na českém trhu monopol. Redaktorka navíc směřuje výrobu a prodej potravin. Cenu pro konečného spotřebitele na pultu supermarketu určuje konkrétní prodejce, nikoli výrobce, který nemá konečnou cenu vliv. Bylo by naivní se domnívat, že zrovna v České republice obchodní řetězec ustoupily ze své globální nákupní strategie a podlehly tlaku lokálních dodavatelů.

Česká republika je součástí otevřeného trhu EU. Díky tomu si na pultech prodejen konkurují nejen výrobky domácích producentů, ale také těch zahraničních, kteří mají ve zmiňovaných komoditách, jako je maso či mlékařské výrobky významný podíl na českém trhu. Bohužel kterýkoli český výrobce je v současné době nahraditelný a v komoditách jako je například vepřové či drůbeží maso se tak děje, a to ke škodě českého spotřebitele.